

Fængselsfunktionæren

FÆNGSELSFORBUNDET

NR 7-8
JULI - AUG
2012

RINGERE
VAGTBEMANDING

DOBBELT SÅ MANGE
ØSTEURPÆERE I
FÆNGSLERNE

SPAREFORSLAG:
FYR DE SYGE

INDHOLD

- 3 Leder
- 4 Ringere vagtbemanding
- 5 Hvor skal vi hen? Vi spørger politikerne
- 6 Dobbelt så mange østeuropæere i fængslerne
- 8 Kort nyt
- 10 Dit sygefravær har kostet 25.000 kr.
- 11 Spareforslag: Fyr de syge
- 12 Folkemøde på Bornholm
- 13 Arrest midt i Østersøen
- 14 Politisk vilje til at styrke efteruddannelsen
- 16 Arbejdstilsynets påbud har effekt i fængslerne
- 18 Fem om faglighed
- 19 Hver femte er tavs om kritisable forhold
- 20 Ny bog: At se mennesket bag forbrydelsen
- 22 Nyt museum i Horserød

SATS IKKE PÅ DE NEMME LØSNINGER

Af Kim Østerbye, formand for Fængselsforbundet

Mens vi her i det ustadige sommervejr venter på en ny flerårsaftale for Kriminalforsorgen, har jeg en stille bøn til de politikere, der til efteråret skal forhandle aftalen på plads: Sats ikke på de nemme kortsigtede løsninger, når I vil løse Kriminalforsorgens udfordringer. Sæt i stedet ind de steder, hvor det virkelig gør ondt.

Jeg vil kalde det en kortsigtet løsning, hvis man tror, at man kan rationalisere sig ud af Kriminalforsorgens problemer. Tag for eksempel sygefraværet. Her er det blevet foreslået, at man kan fyre de langtidssyge kollegaer. På den måde kan man jo både nedbringe det tårnhøje sygefravær og spare en masse penge. Men løsningen svarer til at tage en kodimagnyl, når man har ondt i ryggen. Det hjælper måske på smerten her og nu, men det løser ikke det grundlæggende problem.

Det bliver også foreslået, at man kan nedbringe recidivet ved at styrke indsatsen over for de bløde indsatte. Det vil sige dem, som kan komme i betragtning til alternative strafformer. Selvfølgelig vil det skabe bedre plads i fængslerne, hvis man tager denne gruppe ud af fængslerne, og giver dem fodlænker på. Men det er naivt, hvis man tror, at vi får færre kriminelle ud af det. De fleste fra denne gruppe vil alligevel holde sig fra at begå kriminalitet igen.

Hvis politikerne virkelig ønsker, at Kriminalforsorgen skal være et bedre sted for

både indsatte og ansatte, skal man sætte ind helt andre steder. Politikerne skal kigge på fundamentet for vores arbejde. De bør skabe rammerne for en helt anden kultur i fængsler og arresthuse. Styrk den sociale kapital ved at praktisere tillidsbaseret og åben ledelse. Erstat kontrol og styring med tillid og motivation. Det vil øge trivslen, forbedre opgaveløsningen og nedbringe medarbejdernes høje sygefravær.

Og hvis politikerne virkelig mener noget med at styrke resocialiseringen, bør de sætte langt stærkere ind over for de belastede indsatte i Kriminalforsorgen. Mere uddannelse til både indsatte og ansatte, flere beskæftigelsestilbud og bedre udslusning. Det er besværligt, men det er her, at der er noget at hente.

Siger jeg dermed, at politikerne skal bruge langt flere penge? Nej, egentlig ikke. Hvis fængselsbetjentenes sygefravær svarede til de øvrige medarbejders i staten, ville man spare mindst 50 millioner kroner om året – og hvis man samtidig nedbringer antallet af nedslidte, er tallet langt højere.

Lykkes det også at styrke resocialiseringen, er potentialet i form af færre ofre og sparede udgifter ubegrænset.

Fortsat god sommer – jeg håber, at vejret bliver godt!

Udgivet af:
Fængselsforbundet
Ramsingsvej 28 A, st. th.
2500 Valby

Tlf. 7255 9976

www.faengselsforbundet.dk

ISSN: 0902-8897

Artikler og indlæg modtages på:
redaktion@faengselsforbundet.dk senest den 14. i hver måned. Debatindlæg (max 750 ord) sendes med navn, stilling og tjenestested. Send gerne fotos med.

Redaktionen forbeholder sig ret til at redigere i indsendte tekster. De holdninger, der kommer til udtryk i indlæg og artikler, er ikke nødvendigvis et udtryk for forbundets holdning. Hvis intet andet er angivet, er materialet skrevet af redaktøren.

Redaktion:
Forbundsformand Kim Østerbye (ansvh.)
Redaktør Søren Gregersen, tlf. 72 55 99 91

Produktion og tryk: PE Offset A/S
Grafisk design: kroyergrafik.dk

Forsiden: Københavns Fængsler
Foto: Nicolai Perjesi

RINGERE VAGTBEMANDING

Over de seneste ti år er antallet af fængselsbetjente faldet markant i forhold til indsatte. Nu foreslår et konsulentfirma, at man skærer yderligere ned i bemanningen – blandt andet ved at øge brugen af alenearbejde.

Af Søren Gregersen

Der er kommet mange flere fanger i fængsler og arresthuse i løbet af de seneste ti år, men stort set ikke flere fængselsbetjente.

Fra 2001 til 2011 er antallet af indsatte steget med 25 procent fra 3.235 til 4.031, mens antallet af fængselsbetjente i samme periode kun er steget med fem procent fra 2.543 til 2.675.

Det er altså strømmet til med mennesker til Kriminalforsorgens institutioner, uden at medarbejderstanden er fulgt med. Hvor hver betjent i 2001 tog sig af 1,3 indsatte, tager de sig af 1,5 i 2011.

Fængselsforbundet mener, at det er en urimelig udvikling både for indsatte og ansatte. Når der er færre på vagt, forringes sikkerheden og indsatsen for de kriminelle, siger forbundets formand, Kim Østerbye: "Fra politisk side tror man tilsyneladende, at landets fængselsbetjente kan tage sig af et ubegrænset antal fanger. Men i takt med at man har stuvet flere og flere ind i fængslerne, bliver det sværere at få tid til at hjælpe de indsatte videre til et liv uden kriminalitet."

Forbundet håber, at den nye regering vil sørge for, at retspolitikken ikke alene handler om at fængsle folk, men også om at forhindre ny kriminalitet.

Forbundssekretær for de lukkede fængsler, Michael Kaj Jensen, siger: "Vi gør i Kriminalforsorgen en kæmpeindsats for at få de indsatte tilbage på ret køl. Men resultaterne kunne være langt bedre, hvis vi fik ressourcerne til det. Jeg tror på, at vi kan forhindre langt flere i at vende tilbage til kriminalitet, hvis personalet i højere grad er ude blandt de indsatte. Det vil styrke den dynamiske sikkerhed, som sikrer stabilitet og giver os føling med de ting, der sker i hverdagen."

MAN HAR IKKE SET PÅ SAMMENHÆNGEN

Ifølge de radikales retsordfører, Jeppe Mikkelsen, er der en simpel årsag til, at antallet af indsatte er steget markant, uden at vagtstaben er fuldt med: "Man har ikke set på sammenhængen. Jeg kan forstå, at man fra politisk side vil skrue på straffene, men man har glemt at tilføre ressourcer til Kriminalforsorgen," siger han.

Også Enhedslistens retsordfører, Pernille Skipper, ser det som et problem, at der er færre betjente i forhold til indsatte: "Det er dybt problematisk. Grundlæggende mener jeg, at der er for mange, som kommer i kontakt med fængselsvæsenet. Hvis man insisterer på, at der skal sidde så mange, skal der være flere ressourcer," siger hun.

Socialdemokraternes retsordfører, Ole Hækkerup, er enig i, at det er et problem. Han kan dog ikke love, at det bliver anderledes fremover: "Det burde ikke være sådan, men jeg har desværre ikke

en pengemaskine nede i kælderens. Vi prøver at gøre noget ved presset på Kriminalforsorgen – for eksempel ved at øge brugen af samfundstjeneste og fodlænker," siger han.

TO BETJENTE, TI ROCKERE

Et sted, hvor den lave vagtbemanning kan mærkes, er i de mindre arresthuse. Her er der ofte kun to betjente på vagt, til trods for at der sidder rockere og bandemedlemmer. Det er ikke usædvanligt, at to betjente er alene med ti eller flere rockere.

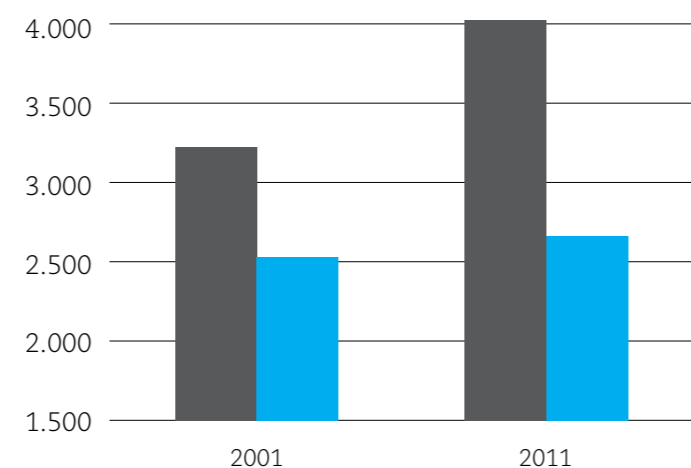
"Det er en helt urimelig situation. Der er behov for ekstra bemanning, hvis vi skal undgå, at organiserede kriminelle bruger arresthusene som klubhuse og rekrutteringspladser," siger Pernille Skipper. SF's retsordfører Karina Lorentzen Dehnhardt er enig: "To mand på vagt lyder ikke af meget. Årsagen til at vi ikke har set slemme episoder, er nok fordi, at betjentene er gode til at håndtere konflikterne."

SPAREFORSLAG: FÆRRE PÅ VAGT

Til trods for de seneste ti års udvikling foreslår konsulentfirmaet Deloitte nu, at man sparer yderligere på vagtpersonalet i Kriminalforsorgen. Det skal blandt andet ske ved at indføre mere alenearbejde. Det vil sige flere vagter, hvor betjente er alene på en afdeling med de indsatte. Firmaet har udarbejdet spareforslaget før forhandlingerne om en ny politisk aftale for Kriminalforsorgens økonomi – den såkaldte flerårsaftale. Ifølge konsulenterne kan der spares op til 42 millioner kroner om året ved at skære i vagtbemanningen.

Sparekataloget er ikke blevet forelagt politikerne endnu. Står det til Karina Lorentzen Dehnhardt, bør der dog ikke skæres yderligere i vagtpersonalet: "Jeg har svært ved at se, hvordan vi kan klare os med færre betjente, end der er nu. Det er blevet et mere råt miljø i fængslerne. Der bliver nødt til at være et minimum af betjente på vagt," siger hun.

ANTAL INDSATTE OG FÆNGSELSBETJENTE

Note: Fuldtidsmedarbejdere. Kilde: Kriminalforsorgens Årsstatistik.

■ Indsatte ■ Betjente

Der er kommet 25 procent flere indsatte i løbet af de seneste ti år. I samme periode er antallet af fængselsbetjente kun øget med fem procent.

Hvor skal pengene prioriteres ved efterårets forhandlinger om en ny flerårsaftale for Kriminalforsorgen?

FORMAND FOR FOLKETINGETS RETSUDVALG, KARINA LORENTZEN DEHNHARDT, SF:

Der er to fokuspunkter: De indsatte og de ansatte. I forhold til de indsatte vil vi styrke resocialiseringen. Det skal blandt andet ske ved bedre løsladelsesforløb og mere uddannelse. Og for de ansatte skal vi blandt andet kigge på overbelægget, alenearbejdet og efteruddannelse. De ansatte har taget ansvar og udført et fantastisk arbejde de seneste år. Det bliver nu en politisk opgave at sikre, at de har en hverdag, som hænger sammen. Men der er en del af vores ønsker, som ikke bliver indfriet. Staten har et stort underskud, som vi er forpligtede til at gøre noget ved. Det er dog stadig mit håb, at vi får flere penge – eller i hvert fald friholder Kriminalforsorgen for besparelser."

RETSORDFØRER OLE HÆKKERUP, SOCIALDEMOKRATERNE:

Det er vigtigt, at vi når frem til en solid aftale, som rækker flere år frem. VKO har bevæget systemet i en forkert retning. De skærpede straffene og politiindsatsen, men samtidig pressede de flere og flere ind i fængslerne. Det har slidt på de ansatte og resocialiseringen. Den udvikling er kommet til en ende, men det kommer til at tage nogle år at vende udviklingen. Det er en supertanker, vi er gang med at vende."

RETSORDFØRER JEPPE MIKKELSEN, DET RADIKALE VENSTRE:

Forhandlingerne om den nye flerårsaftale er det største vindue, vi har haft i mange år. Jeg tror på, at vi kan få nogle ændringer. Der er stort behov for at styrke resocialiseringen. Det handler om at undgå flere ofre fra samme gerningsmand og spare samfundet for penge. Der er behov for mere uddannelse af de indsatte. Jeg taler ikke om uddannelse på universitetsniveau, men basale færdigheder og dannelse så de kan lære at få en stabil hverdag. Samtidig skal vi styrke beskæftigelse, udslusningsforløb og alternative straffe."

RETSORDFØRER PERNILLE SKIPPER, ENHEDSLISTEN:

Vi skal have løst problemerne med overbelægning både af hensyn til de indsatte og ansatte. Det kan blandt andet ske ved ændrede strafammer og øget brug af fodlænkeordning. Det vigtigste er, at belægget kommer ned, men det handler også om de fysiske forhold i Kriminalforsorgen, som i høj grad trænger til at blive forbedret. Samtidig skal vi styrke resocialiseringen, for der skal være så lidt ny kriminalitet som muligt."

VI STILLER SAMME SPØRGSMÅL TIL DE BORGERLIGE PARTIER I NÆSTE NUMMER

DØBBELT SÅ MANGE ØSTEUPÆERE I FÆNGSLERNE PÅ FÅ ÅR

Kriminelle østeuropæere strømmer til landets fængsler og arresthuse. Det giver sprogproblemer og øger utrygheden hos personalet.

Af Andreas Graae

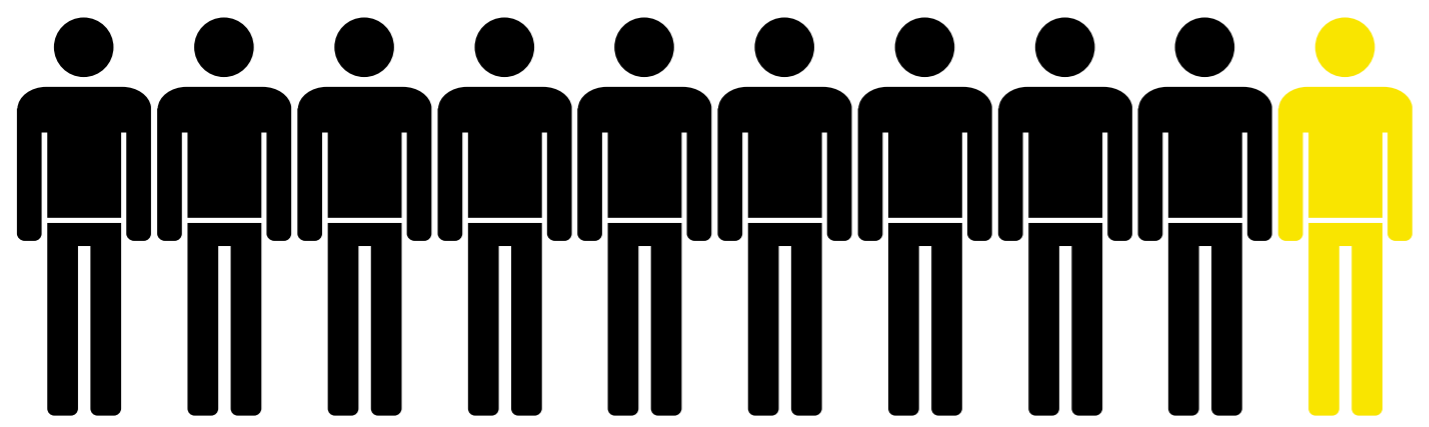
Am nevoie de toaletă, kunne spørgsmålet lyde fra en rumænsk indsat, der skal på toilettet.

Og det stilles ikke så sjældent i landets fængsler og arresthuse. På bare fem år er antallet af østeuropæere, der afsoner i Danmark, steget med 118 procent – fra 191 personer i 2007 til 417 i 2012. Det viser en opgørelse, som Fængselsforbundet har foretaget på baggrund af tal fra Kriminalforsorgen.

Hver tiende af de indsatte i landets fængsler kommer nu fra Østeuropa. Det største antal kommer fra Rumænien, Litauen og Polen. Alene fra Rumænien sidder der 114 i øjeblikket.

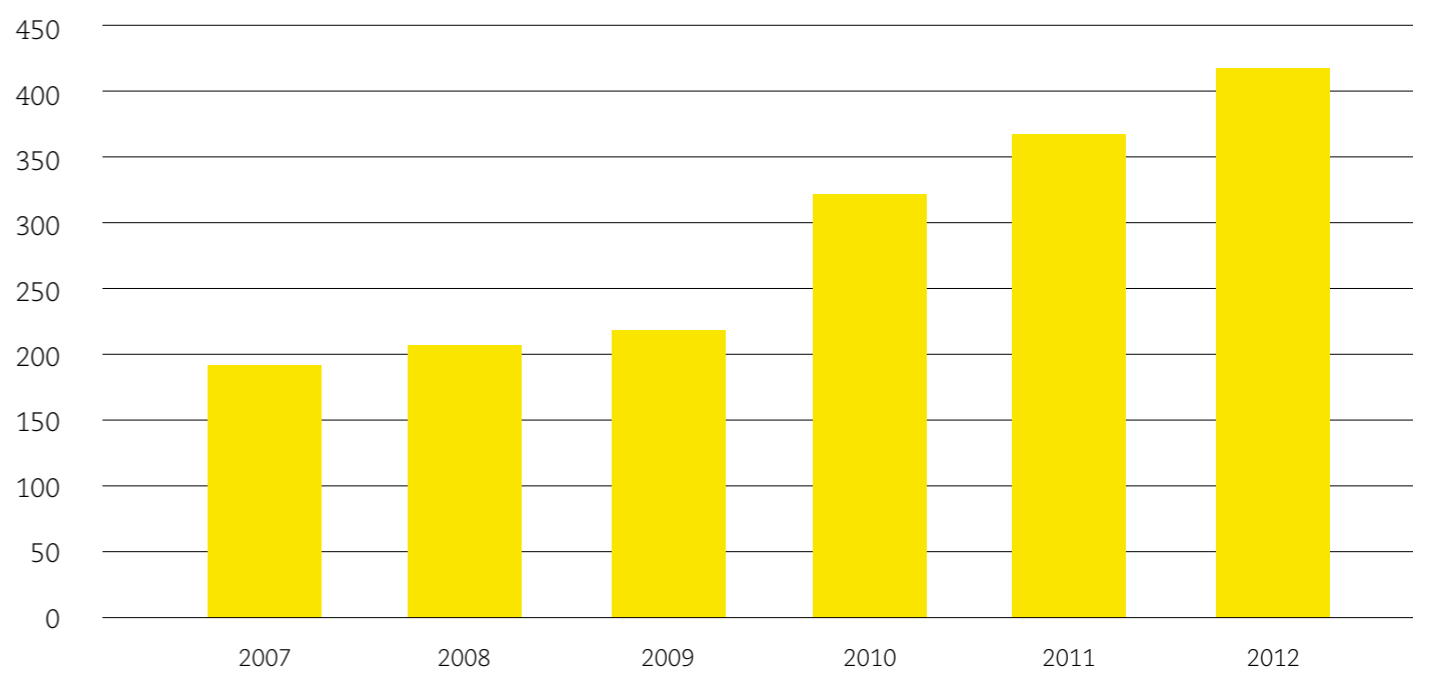
Presset fra øst kan i høj grad mærkes i de sønderjyske arresthuse. Ifølge fællestillidsmand for arresthusene i Syddanmark, Allan Kjær, skyldes det at politiet har samlet sin efterforskning af østeuropæisk kriminalitet i Syd- og Sønderjylland.

Problemet med østeuropæerne er – udover sprogbarriererne – at det er mennesker, man ikke kender i forvejen: "Det er ikke altid til at gennemskue, om man har med småkriminelle eller mere organiserede kriminelle at gøre. Langt de fleste er småtyve, som vi uden problemer kan have. Men vi har også dem, der er mere undvigelsestruede," siger Allan Kjær.

Hver tiende af de indsatte i landets fængsler kommer nu fra Østeuropa. Det største antal kommer fra Rumænien, Litauen og Polen. Alene fra Rumænien sidder der 114 i øjeblikket.

ANTAL PERSONER

Antallet af østeuropæere i landets fængsler er steget markant i de seneste år.

Note: Tallene viser antallet af østeuropæere den 23. maj i hvert af årene. Østeuropæere er her defineret som borgere fra europæiske lande øst for det tidligere jerntæppe (inkl. Jugoslavien og Sovjet, men ikke Østtyskland). Kilde: Direktoratet for Kriminalforsorgen og egne beregninger.

Derfor er det vigtigt med et godt og tillidsfuldt samarbejde med politiet omkring de sikkerhedsmæssige oplysninger, de sidder inde med. Men det samarbejde svigter desværre engang imellem.

"Som for nylig i Frederikssund, hvor Politiet foreholdt Kriminalforsorgen vigtige oplysninger om farligheden af en indsat. Det er selvfølgelig altid vores frygt – at få én ind, som vi ikke kan vurdere og ender med ikke at kunne håndtere," siger han.

ARRESTHUS BEVOGTET MED MASKINPISTOLER
Den frygt bekræfter arrestforvarer ved Arresthuset i Sønderborg, Per Schultz, som nævner en konkret episode med en varetægtsfængslet østeuropæer.

"Efter at have haft ham siddende en uges tid, fik vi pludselig at vide, at han omgående skulle flyttes til Horsens. Der var forlydender om, at der ville komme bevæbnede folk udefra – så vi blev bevoftet af politi med maskinpistoler, indtil han blev kørt væk. Det er ikke så rart, at sådan en mand bliver placeret i et lille arresthus, hvor der kun går to om natten," siger han.

Der har desuden været konflikter, hvor østeuropæiske indsatte selv har fremstillet alkohol: "Vi har haft et par episoder, hvor de er blevet fulde af noget hjemmebrændt alkohol, og kommet op at slås," siger Per Schultz.

DE FLESTE ER FREDelige
Han understreger, at de fleste er fredelige og ikke giver nogen problemer: "Tværtimod har de mere respekt for autoriteter end danskerne, fordi de er vant til andre forhold i hjemlandet," siger han.

Det billede bekræfter arrestforvarer ved Arresthuset i Tønder, Ingo Sørensen: "Hvis de ikke lykkes med deres forehavende, så

kommer de ind i arresten og får kost og logi plus 350 kroner om ugen. Det er, hvad de får på en hel måned derhjemme i socialhjælp eller arbejds løn. Så de er bare glade for at få beskæftigelse og penge, de kan tage med hjem."

KREATIVE LØSNINGER PÅ SPROGFORSKELLE
Sprogbarrieren kan imidlertid udgøre en sikkerhedsrisiko ifølge arrestforvareren: "Vi aner jo ikke, hvad de taler om indbyrdes. Vi burde komme på nogle sprogkurser, så vi i det mindste kan forstå nogle enkelte gløser."

Desuden kan sprogforskellene være en bekostelig affære for arresthusets begrænsede økonomi, hvis man skal have en tolk ind.

Derfor forsøger man at løse sprogproblemerne på mere kreativ vis: "Enten googler vi os frem på deres sprog. Eller også bruger vi dem selv som tolke. Russisk er et hovedsprog, som de fleste forstår. Så hvis der for eksempel bare er én, der kan lidt engelsk og russisk, så kan vi kommunikere gennem ham."

Kvindefængsel på Christianshavn omkring 1929

EFTERLYSNING!

Er du omkring 80 år, var din far ansat i Kriminalforsorgen og har du lyst til at fortælle om gamle dage? Så vil forfatteren Ulla Dahlerup gerne i kontakt med dig. Hun er ved at skrive fjerde bind i sin Danmarkshistorie, hvor mennesker i 80-årsalderen fortæller om deres barndomshjem og faderens arbejdsliv i begyndelsen af

1900-tallet. Ulla Dahlerup søger personer, hvis fædre var fængselsbetjente, arrestforvarere, fængselsdirektører eller lignende. Forfatteren optager samtalen på folks bopæl. Ulla Dahlerup kan kontaktes på tlf. 26 79 49 26 eller mail: ulla@dahlerup.com.

Hvis du bli'r syg i ferien

Ferieloven er blevet ændret fra maj i år: Nu har landets lønmodtagere ret til erstatningsferie, hvis de bliver syge under ferien. De første fem sygedage i løbet af et ferieår, skal man dog selv betale. Er du eksempelvis syg fem dage i sommerferien og to dage i efterårsferien, har du ret til erstatning for de sidste to. Erstatningen kræver lægeerklæring for alle sygedage også for de fem dage, man selv skal betale. Lønmodtageren betaler selv for lægeerklæringen.

Ny arrestafdeling i Sønderjylland

Statsfængslet Renbæk indviede den 21. juni en arrestafdeling med plads til 50 indsatte. Den nye afdeling er på 1.000 kvadratmeter og omfatter gymnastiksal, motionscenter, produktionsfaciliteter, klasseværelser og kontorer. Byggeriet står i 18-20 millioner kroner og giver arbejde til 20 nye medarbejdere.

Otte millioner til flere kokke

TrygFonden har bevilliget otte millioner kroner til kokkeskoleuddannelser i fængslerne. Kriminalforsorgens direktør håber, at restaurationsbranchen vil vise interesse for den nye uddannelse: "Claus Meyers forsøg i Vridsløselille har vist sig lovende. Derfor ønsker vi at gå videre med at udvikle og evaluere de mange elementer, der indgår, med henblik på at sprede konceptet til andre af vores institutioner," siger William Rentzmann.

500 kroner til ofre

Regeringen har forhandlet en lovpakke på plads med Enhedslisten, som blandt andet indeholder en fond til ofre for kriminalitet. Fremover pålægges gerningspersoner en afgift på 500 kroner ved voldsforbrydelser. Fonden skal finansiere rådgivning til ofre, forskning og oplysning.

Slut med landbrugsstøtte?

Kriminalforsorgen modtager 3,1 millioner kroner hvert år i landbrugsstøtte fra EU. Et nyt forslag fra EU-kommissionen sætter dog måske en stopper for denne pengekilde. EU vil nemlig begrænse antallet af modtagere af de 220 milliarder kroner, som man årligt fordeler til landbrugsstøtte. Pengene er egentligt tiltænkt betrængte europæiske landmænd, men i dag er golfbaner, lufthavne og andre jordejere også på modtagerlisten.

97,6 %

Så højt har det gennemsnitlige belæg været i Kriminalforsorgen i første halvår 2012. Den politisk fastsatte maksimalgrænse er 95 %.

Brev til medarbejder: DIT SYGE- FRAVÆR HAR KOSTET 25.000 KR.

Statsfængslet ved Horserød har indført en ny praksis. Nu får medarbejderne at vide, hvor meget deres sygedage koster i kroner og ører, og de bliver mindet om, at de risikerer at blive fyret.

Af Søren Gregersen

"Jeg kan oplyse, at dit fravær inden for det seneste år alene har kostet fængslet ca. 25.000 kr."

Sætningen fremgår af et brev, som en medarbejder har fået i Statsfængslet ved Horserød. Den pågældende medarbejder har haft 13 sygedage i løbet af et år. Og ifølge fængslet koster det altså omkring 25.000 kr.

Brevet er en del af en skærpet kommunikation fra fængslets side i forhold til medarbejdere, der har mange sygedage. I begyndelsen af juni blev der udsendt en mail til alle medarbejdere med overskriften "Nu er grænsen nået!". I denne mail står det blandt andet, at fængslet fremover vil bruge fraværsuagenthed. Det vil sige, at man vil udnytte muligheden for at afskedige medarbejdere, der over flere år har haft mange sygedage.

Den nye kommunikationsform møder kritik fra Fængselsforbundets afdelingsformand, Bonnie Lundquist: "Jeg er helt med på, at sygefraværet skal ned, men det her er ikke måden at gøre det på. Personalet føler, at de bliver truet til at gå på arbejde."

Hun mener, at man – frem for at true og appellere til medarbejdernes dårlige samvittighed – burde satse på samarbejde: "Som det er nu, er dialogen brudt sammen. Medarbejderne er bange, og når folk bliver kaldt til sygesamtaler, tager de nu en bisidder med. Det gjorde de ikke i samme grad tidligere," siger Bonnie Lundquist.

VI BLIVER NØDT TIL DET

Mik Grüning, der er viceinspektør i fængslet, er opmærksom på, at tonen er skarp, men det er helt bevidst, siger han: "Vi har arbejdet målrettet med vores sygefravær siden 2009 – med lige dele omsorg og lige dele konsekvens. Men siden 2011 er sygefraværet steget markant. Det er nu det absolut højeste i Kriminalforsorgen. Det høje sygefravær har store konsekvenser for alle i fængslet, og det bliver vi selvfølgelig nødt til at gøre noget ved. Derfor skærper vi tonen."

I skriver direkte til medarbejderne, hvor meget deres sygefravær koster, hvorfor gør I det?: "Det gør vi, fordi vi mange gange – primært via dialog – har forsøgt at fortælle medarbejderne, hvad et højt sygefravær har af negativ betydning for fængslet, men det budskab er vi desværre ikke trængt igennem med. Det er ikke en skræmmekampagne, og vi truer ingen til at gå på arbejde. Vi siger bare tingene, som de er," siger Mik Grüning og henviser til, at det gennemsnitlige sygefravær er på 26 dage per medarbejder om året.

Ifølge ledelsen virker det at skrive på denne måde. I slutningen af juni blev der udsendt en ny mail til medarbejderne. Her står der blandt andet: "Som opfølgning på den tidligere udsendte mail, skal det oplyses, at vi siden tirsdag den 12. juni ikke har modtaget én eneste sygemelding."

Siger I med denne mail, at medarbejderne pjækkede tidligere?: "Nej, det gør vi bestemt ikke. Vi siger blot, at det er glædeligt, at der ingen sygemeldinger har været, og jeg oplever ikke, at dem, der er på arbejde, virker syge," siger Mik Grüning.

Fængselsforbundets formand, Kim Østerbye, tror ikke, at man på længere sigt får noget ud af at true medarbejderne. Han synes i stedet, at fængslets ledelse burde kigge på sig selv og finde ud af, hvorfor sygefraværet er så højt.

"Det er jo ikke sådan, at Nordsjælland er særligt influenzaramt. Der er noget andet, som går galt – måske dårligt psykisk arbejdsmiljø. Jeg synes, det ville klæde samarbejdet, at man i stedet kikkede indad og reflekterede over hvorfor det går galt – fremfor at true medarbejderne," siger han.

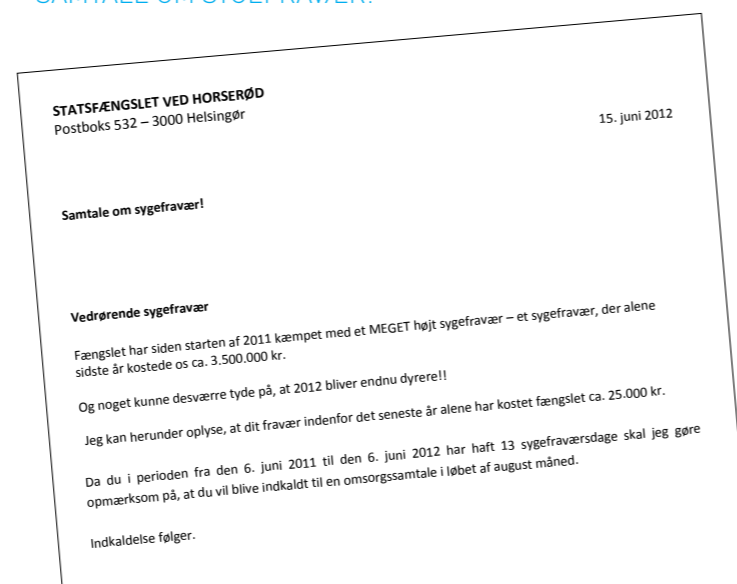
DIREKTORATET: "DET HAR VI IKKE MEDVIRKET TIL"

Fagbladet har spurgt Direktoratet for Kriminalforsorgen, om det er udtryk for den generelle sygefraværspolitik i Kriminalforsorgen, når man benytter sig af udråbstegn, store bogstaver og en truende tone i sine breve til medarbejderne.

Det spørgsmål ønsker man ikke at svare på. Ask Gielfeldt Petersen, der er leder i direktoratets sygefraværshenhed, siger dog: "I relation til brevets indhold, form og intention kan jeg sige, at det ikke er noget, som vi i Sygefraværshenheden har medvirket til udviklingen af, endsige givet sparring på eller haft viden om. Jeg kender derfor ikke baggrunden for brevet, herunder ledelsesmæssige overvejelser, personalemæssige målsætninger og ønsker om samarbejdets karakter."

Ask Gielfeldt Petersen peger på, at man kan benytte mange tilgange til at håndtere sygefravær, og at alle fængsler er meget velkomne til at benytte sig af sygefraværshenhedens rådgivning og ekspertise.

SAMTALE OM SYGEFRAVÆR!

SPAREFORSLAG: FYR DE SYGE

Ifølge et spareforslag kan Kriminalforsorgen spare op til 13 millioner kroner om året ved at fyre langtidssyge medarbejdere. Fængselsforbundet kalder forslaget usmageligt.

Af Søren Gregersen

Konsulentfirmaet Deloitte foreslår i en rapport, at man i højere grad benytter sig af muligheden for at afskedige fængselsbetjente med mange sygedage.

Det fremgår af forslaget, at der i Kriminalforsorgen er "uudnyttede muligheder med hensyn til at afskedige tjenestemænd som følge af fraværsuagenthed."

Forslaget vurderes til at kunne nedbringe det gennemsnitlige sygefravær fra ca. 20 til 17 dage per medarbejder. Det vil i givet fald betyde en årlig besparelse på 13 millioner kroner.

Forslaget møder hård kritik i Fængselsforbundet. Forbundets formand, Kim Østerbye, mener, det er stærkt kritisabelt, at man foreslår at fyre de syge frem for at fastholde dem i deres job.

"At den eneste løsning på det høje sygefravær skulle være flere fyringer, er jo usmageligt. Det er ikke tilfældigt, at sygefraværet er højt. Kriminalforsorgen har i årevis været præget af overfyldte fængsler og dårligt arbejdsmiljø."

Formanden mener, at det vil sende et meget uheldigt signal til medarbejderne, hvis forslaget iværksættes: "Man siger, at de syge enten pjækker og burde arbejde – eller at de er så syge, at de ikke kan arbejde i Kriminalforsorgen længere. Altså at man enten ikke har tillid til medarbejderne, eller at man ikke har i sinde at hjælpe dem. Begge dele er lige skidt."

Og han mener, at forslaget blot flytter et problem videre fra en offentlig kasse til en anden: "Set ud fra en samfundsøkonomisk synsvinkel giver det ikke meget mening at fyre folk. De afskedigede betjente vil blot medføre flere udgifter til sygedagpenge, pensioner og sundhedsvæsen."

INVESTÉR I DE SYGE

I stedet bør man investere i at forebygge det høje sygefravær. Ved blandt andet at styrke den sociale kapital på Kriminalforsorgens arbejdspladser og etablere en bedre dialog i forhold til syge medarbejdere: "Jeg tror, at man ved at investere i forebyggelse kan spare langt flere penge på sygefraværet end ved at fyre folk," siger Kim Østerbye.

Fængselsforbundet har udarbejdet en række forslag til at sænke sygefraværet, som er overrakt til retsordførerne i Folketinget. Sænkes sygefraværet i Kriminalforsorgen til gennemsnittet for statens medarbejdere vil den årlige besparelse udgøre omkring 50 millioner kroner.

FORSLAG FRA
KONSULENTFIRMA:

FYR DE SYGE

Årlig besparelse 13 millioner kr.

FORSLAG FRA
FÆNGSELSFORBUNDET:

NEDBRING SYGEFRAVÆRET

Årlig besparelse 50 millioner kr.*

- Styrk den sociale kapital på arbejdspladserne.
- Skab større rolleklarhed for medarbejderne i hverdagen.
- Styk dialogen i forhold til syge medarbejdere.
- Indfør en central styring af sygepolitikken frem for at overlade det til de enkelte institutioner.
- Opret et centralt sygekorps med socialrådgivere, der kan støtte den lokale indsats.
- Indfør obligatoriske samtaler med medarbejdere, som har flere end 20 sygedage.
- Overflyt langtidssyge medarbejdere til andre stillinger i staten.

* Hvis sygefraværet hos det uniformerede personale svarer til gennemsnittet i staten.

Fængselsforbundet var med på årets folkemøde

For andet år i træk blev der afholdt politisk festival i Allinge på Bornholm. Festivalen samlede i juni over 30.000 mennesker, herunder landets statsminister.

Fængselsforbundets formand, Kim Østerbye, benyttede lejligheden til at drøfte forholdene i Kriminalforsorgen med blandt andre

justitsminister Morten Bødskov, Folketingets retsordførere og landets tidligere justitsministre: Lene Espersen og Lars Barfoed.

De kuldsejlede trepartsforhandlinger var også på dagsordenen. Dette emne blev blandt andet drøftet med LO's formand, Harald Børsting, FOA's formand, Dennis Kristensen og CFU's formand, Flemming Vinther.

ARREST MIDT I ØSTERSØEN

I Rønne oplever man nogle gange, at far og søn sidder i arresthuset på samme tid: "Og vi kan se, at tredje generation er på vej," siger tillidsrepræsentant Kim Carlsen.

Af Søren Gregersen

Det lokale kendskab til indsatte er formentlig større i arresthuset på Bornholm end i landets øvrige arresthuse. Det faktum, at man befinder sig på en ø uden broforbindelse, har stor indflydelse på den måde, tingene foregår på.

En af de gode sider ved ø-livet er, at de indsatte generelt opfører sig pænere. Alene risikoen for at blive sendt til et andet arresthus mod vest får folk til at opføre sig pænere: "De vil helst sidde her, hvor de er tæt på kone og børn," siger tillidsrepræsentant Kim Carlsen.

Det betyder også, at klientellets sammensætning er anderledes end i andre arresthuse. Over halvdelen er afsonere, hvor det ellers typisk kun er hver tiende.

Kim Carlsen har arbejdet i arresthuset i 24 år – og har derfor fulgt mange indsatte, som er gået og kommet. Han mener, at man har et andet forhold til de indsatte, når man kender dem og møder dem i Brugsen. I nogle tilfælde oplever personalet ligefrem, at både far og søn er forbi i arresten, og man ved, at næste generation, er på vej.

SVENSK ESKORTE

Det kræver svensk politiskorte, når man bringer en indsat med færgen fra Rønne til Ystad og videre gennem Skåne til København.

GODT ARBEJDSMILJØ

Også for de 17 ansatte vejer de positive sider ved ø-livet mere end de negative. Kim Carlsen understreger, at der er et godt arbejdsmiljø i arresthuset og et fint samarbejde med politiet: "Vi bliver nødt til at få tingene til at fungere. Vi kender folk – og kommer tættere på hinanden."

Samtidig får personalet medindflydelse. Det gælder for eksempel, når vagterne skal planlægges. Det gode arbejdsmiljø kan også læses i statistikkerne. Arresthuset har et lavt sygefravær og gode trivselsmålinger.

Kim Carlsen peger dog samtidig på bagsiden ved at arbejde på en lille ø. Hvis der opstår samarbejdsproblemer, risikerer man i højere grad at tage arbejdet med hjem.

SMUGLERNE ER FORSVUNDET

Er det så kun bornholmere, der sidder i arresthuset? "Ja, hovedparten er lokale tyveknekte og den slags. Tidligere sad her også ofte østeuropæiske smuglere, som blev taget i at smugle cigaretter og mennesker i både over Østersøen. Vi har dog også for nylig haft besøg af en russisk kaptajn, som i en vodkarus forsøgte at sejle ind i øen med sit fragtskib," siger Kim Carlsen.

DÅRLIG IDÉ AT LUKKE KØKKENET

Konsulentfirmaet Deloitte foreslår i en rapport, at man lukker de nuværende køkkener i syv arresthuse, og at man i stedet får maden leveret fra fængslernes produktionskøkkener. For Rønnes vedkommende vil det betyde, at maden skal leveres fra Statsfængslet i Jyderup på Vestsjælland.

Ifølge Kim Carlsen er det en meget dårlig idé. For det første mener han, at det bliver dyrt at bruge tre en halv time på at transportere maden fra Sjælland til Bornholm via landevej, bro og færge. For det andet løser køkkenpersonalet også andre opgaver, som i givet fald skal klares på anden måde, hvis køkkenet lukker. Personalet gør rent i arresthuset og visiterer kvindelige indsatte, når der ikke er kvindelige betjente til stede.

Endelig peger han på, at køkkenet også udfylder en vigtig rolle i forhold til arbejdsmiljøet: "Vi ville være kede af at lukke køkkenet. Alene den gode duft fra kødgryderne øger velværen for både indsatte og ansatte," siger han og fortæller, at ombudsmanden – da han var på besøg i arresthuset – var meget begejstret for, at man kunne få så god mad for pengene.

POLITISK VILJE TIL AT STYRKE EFTERUDDANNELSEN

Regeringspartier og opposition bakker op om Fængselsforbundets ønske om mere efteruddannelse. Politikerne lover at tage emnet op ved efterårets forhandlinger om en ny flersårtaftale for Kriminalforsorgen.

Af Christine Hedetoft og Jakob Stig Jørgensen

Landets fængselsbetjente kan se frem til at bruge mere tid på skolebænken. Det er budskabet fra et klart flertal i Folketinget fra Enhedslisten til Dansk Folkeparti.

Socialdemokraternes retsordfører, Ole Hækkerup, siger: "Vi synes, der er brug for at se på fængselsbetjentenes efteruddannelse. Det er et af de områder, hvor vi har brug for at gøre noget."

Og regeringspartierne står sammen om at tage ønsket om mere efteruddannelse med til forhandlingerne om en ny økonomisk aftale for Kriminalforsorgen, der indledes til efteråret.

"Man er nødt til at have en bedre efteruddannelse, der tager højde for de problemstillinger, der er med banderne. Det skal der være penge til," siger Peter Skaarup (DF).

Fra SF siger retsordfører Karina Lorentzen Dehnhardt: "Det er et meget relevant ønske, når der er tale om ekstra krævende grupper af indsatte, som der bliver flere og flere af." Hun bakkes op af den radikale retsordfører Jeppe Mikkelsen.

I Enhedslisten møder ønsket om mere og bedre efteruddannelse også forståelse. Regeringens støtteparti har for første gang et erklæret mål om at være med i den kommende aftale.

"Fængselsbetjentene har behov for langt mere efteruddannelse, det gælder især de ansatte i arresthusene. Det er mere end tiltrængt," siger partiets retsordfører Pernille Skipper.

S: PENGENE SKAL FINDES I BESPARELSER

Men regeringens velvilje afhænger af, at der spares på andre områder i Kriminalforsorgen, understreger Socialdemokraterne.

"Danmark kører med et driftsunderskud på 76 milliarder i indeværende år. Så det er ikke sådan, at vi vælter os i penge. Derfor skal vi i vid udstrækning finde pengene inden for området og gøre det bedre med de penge, vi har," siger Ole Hækkerup.

Også Venstre støtter ønsket om mere efteruddannelse. Men retsordfører Karsten Lauritzen peger på, at nye initiativer ikke må koste flere penge, hvis partiet skal være med i en aftale.

"Selvfølgelig skal man også se på efteruddannelse af personalet. Vi er nødt til at indrette Kriminalforsorgen sådan, at den kan håndtere det ændrede kriminalitetsmønster, vi ser i samfundet, og det ændrede fangebillede, der er i fængslerne," siger Karsten Lauritzen, der vil skele til erfaringer fra udlandet i jagten på effektiviseringsmuligheder.

DF: BUNDEN OPGAVER

Sparetonerne ærgrer Dansk Folkepartis retsordfører Peter Skaarup. For problemet med for ringe efteruddannelse skal løses. Det er en bunden opgave for politikerne, siger han.

"Man er nødt til at have en bedre efteruddannelse, der tager højde for de problemstillinger, der er med banderne. Det skal der være penge til. Vi skal give fængselsbetjentene de redskaber, der skal til for, at de er fangerne overlegne," siger Peter Skaarup.

ET KURSUS HVERT SYVENDE ÅR

Fagbladet har flere gange skrevet om efteruddannelsen af medarbejderne i Kriminalforsorgen – eller mangel på samme.

I en artikel sidste sommer fremgik det, at budgettet nogle steder er på 300 kroner per medarbejder:

I arresthusene i Syddanmark er der afsat 78.000 kroner om året til efteruddannelse af 244 medarbejdere. Det giver i alt 320 kroner per medarbejder årligt. Det betyder reelt, at de eneste kurser medarbejder kan se frem til, er de obligatoriske kurser hvert syvende år.

Allan Kjær, der er formand for Arresthusenes Organisation i Syddanmark, siger: "Hvis man er en helt almindelig betjent, kan man se frem til ét obligatorisk konfliktløsningskursus hvert syvende år. Det er altså slet ikke nok. Det giver ikke den nødvendige rutine i magtmidler og selvforsvar – og det skaber frustrationer."

Fængselsforbundet har understreget problemerne over for politikerne på Christiansborg. Formand Kim Østerbye, satser på, at der bliver lyttet til forbundet ved efterårets forhandlinger om en ny flersårtaftale for Kriminalforsorgen.

"Jeg håber, at folketingets partier står ved sine løfter om at styrke uddannelsen af medarbejderne i Kriminalforsorgen. Der skal for eksempel lægges en kompetenceplan for alle medarbejdere, som løbende tilrettes – og der skal i sagens natur være mere end 300 kroner til hver medarbejder om året," siger han.

ARBEJDSSTILSYNETS PÅBUD HAR EFFEKT I FÆNGSLERNE

En arbejdsmiljøforsker fra Roskilde Universitet har i en ny rapport undersøgt to fængselsarbejdere med det psykiske arbejdsmiljø. Fængslerne får ros for at vende udviklingen efter påbud fra Arbejdstilsynet.

Af Andreas Graae

ARBEJDSMILJØ
I FOKUS

Tidspres, følelsesmæssige krav, vold og trusler, alenearbejde, natarbejde og mobning. Kriminalforsorgen scorer selvmål på samtlige seks af Arbejdstilsynets risikofaktorer.

Kriminalforsorgen har derfor i de senere år fået adskillige påbud om at forbedre det psykiske arbejdsmiljø. Alene i 2006 fik 16 fængsler og arresthuse påbud. Og i 2011 fik Kriminalforsorgen et samlet koncernpåbud om at gøre noget ved problemet.

Tilsynets påbud betyder, at fængslerne sætter fokus på problemerne. Det siger ph.d.-studerende ved Center for Arbejdstilsynet og Arbejdsliv på Roskilde Universitet, Liv Starheim.

”Man ser Arbejdstilsynets påbud som en anledning til at få taget hul på noget, der har ligget og ulmet længe. Der er ingen tvivl om, at tilsynet sætter noget i gang, der indkredser problemet.”

I en ny rapport – ”Regulering af det psykiske arbejdsmiljø” – har hun blandt andet undersøgt to fængsler i Kriminalforsorgen, der tidligere har haft store problemer med det psykiske arbejdsmiljø og derfor inkasseret påbud fra arbejdstilsynet. Fængslerne er anonymiserede i rapporten.

Hendes undersøgelse viser blandt andet, at der hersker ret forskellige opfattelser af, hvad godt psykisk arbejdsmiljø er, alt efter hvem man spørger.

”Medarbejderne mener, at psykisk arbejdsmiljø primært handler om relationerne til de andre kollegaer og ledelsen. Mellemedlerne mener til gengæld, at det handler om ’kulturen’, mens topledelsen ser det vigtigste som relationen til de indsatte,” siger hun.

LØSNING PÅ GÅRDTUR-PROBLEM VAR FLOT ARBEJDE

I det ene af fængslerne gav den øgede opmærksomhed på det psykiske arbejdsmiljø bonus, da man løste et problem med vold

på gårdture. Betjentenes frustration gik på, at de i flere tilfælde var vidne til overfald mellem indsatte under gårdture, uden at de kunne gøre noget for at forhindre det.

”Der blev nedsat en arbejdsgruppe og intranettet blev brugt aktivt til at diskutere problemet. Det gjorde, at man hurtigt løste problemet ved at dele de indsatte op, så der kom færre på gårdture. Det var lige efter bogen – flot arbejde! Og det ville nok ikke være løst lige så hurtigt, hvis der ikke i forvejen havde været skærpet fokus på det psykiske arbejdsmiljø.”

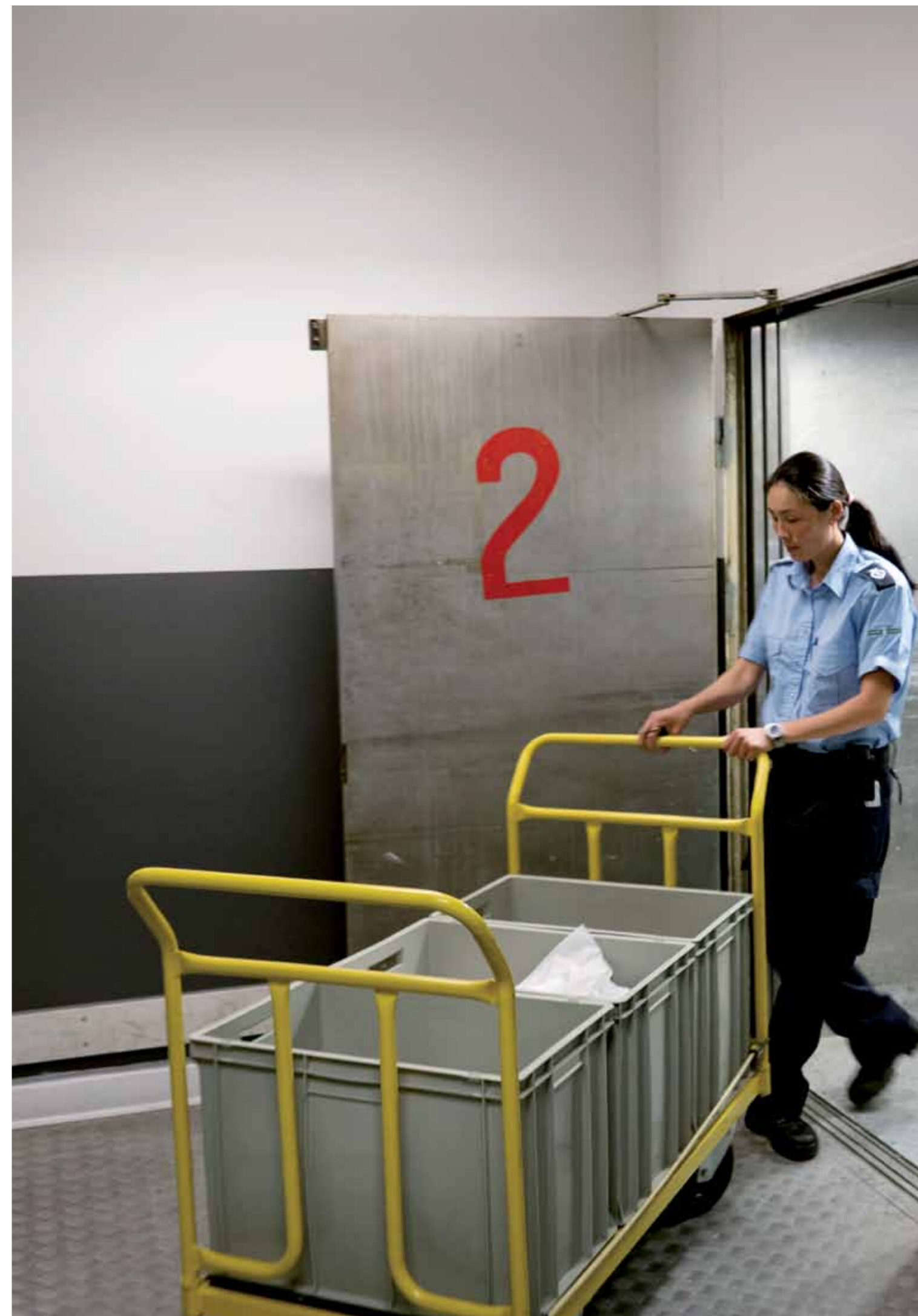
Rapporten konkluderer, at forbedringen af det psykiske arbejdsmiljø i høj grad skyldes, at der er kommet en ny ledelse i organisationen, som har skabt fokus og systematik omkring forbedringen af arbejdsmiljøet.

Det andet fængsel har en mere turbulent historie med konflikter og udskiftning i ledelsen.

”Medarbejderne beskriver perioden som domineret af uformel ledelse som en naturlig konsekvens af, at der ikke eksisterede en reel formel ledelse. I hverdagen ser det uniformerede personale måske kun deres leder én gang om dagen,” siger arbejdsmiljøforskeren.

LEDELSE OG ORGANISERING HAR STOR BETYDNING

Fælles for de to fængsels håndtering af det psykiske arbejdsmiljø er, at den øverste ledelse har prioriteret problemet og netop inddraget medarbejderne i forsøget på at løse problemerne. ”Det kendetegner begge arbejdspladser, at de har taget en ordentlig opvask. Den daglige måde at planlægge arbejdsdagen er alt-afgørende for det psykiske arbejdsmiljø. Det ene af fængslerne har for eksempel nedsat arbejdsgrupper og lavet workshops, hvor medarbejdere deltager sammen med ledelsen. Det har skabt en markant større opmærksomhed omkring det psykiske arbejdsmiljø og forebyggelsen af problemer,” siger Liv Starheim.

FEM OM FAGLIGHED

OVERVAGTMESTER HENRIK CHRISTIANSEN har været ansat i Kriminalforsorgen siden 1995. Først i Statsfængslet i Ringe, siden i Københavns Fængsler, Arresthuset i Odense og nu i Arresthuset i Svendborg.

1 HVAD FORSTÅR DU VED GOD FAGLIGHED?

Det er, at man udfører og løfter de opgaver, som man er blevet sat til, med et tilfredsstillende resultat. Og også at man nogle gange løser opgaver, som går ud over, hvad der normalt forventes. Vi har som fængselsbetjente med meget forskellige mennesker at gøre. Det stiller store krav. Mange af disse ting kan man ikke lære på en skolebænk. Det kræver en faglighed, som man kun kan opnå gennem tjenesten.

2 ER DER OMRÅDER I HVERDAGEN, HVOR DU GERNE VIL VÆRE FAGLIGT BEDRE?

Nu er jeg kommet til Svendborg efter otte år som overvagtimester i Odense. Det betyder, at jeg bruger langt mere tid sammen med de indsatte – hvilket jeg har det fint med – men samtidig har jeg også fået andre opgaver. Jeg har for eksempel måtte sætte mig ind i KØLS, hvilket har vist sig at være en stor administrativ opgave.

3 HVORDAN SER DU UDVIKLINGEN I FAGET?

Jeg synes, at kravene bliver større. I arresthusene har vi oplevet et meget højt belæg, og vi har langt flere afsnere i forhold til tidligere. Vi har rockere, psykisk syge og så videre. Samtidig med, at klientellet stiller større krav, bruger vi mere tid foran computeren, fordi der er flere ting, der skal registreres. Det betyder, at vi fjerner os fra de indsatte. Det er et problem.

4 PÅ HVILKE PUNKTER ER DER BEHOV FOR AT STYRKE FAGLIGHEDEN I FAGET?

Vi har brug for mere efteruddannelse i forhold til de indsatte, som fungerer dårligt – for eksempel psykisk syge. Dem bliver der flere og flere af i takt med, at de gode ryger i samfundstjeneste og fodlænke, og de sidder længere og længere tid.

5 HAR DU FORSLAG TIL, HVORDAN FÆNGSELSFORBUNDET KAN VÆRE MED TIL AT STYRKE FAGLIGHEDEN?

Man skal fortsat følge udviklingen og arbejde for flere penge til uddannelse, arbejdsmiljø og så videre. Men det handler ikke kun om at skaffe flere penge. Jeg synes for eksempel, at der godt kunne være større fokus på udveksling og oprettelse af netværk mellem tjenestestederne i Kriminalforsorgen, så vi bruger de ressourcer og kompetencer, der findes i vores system bedre. Det mener jeg godt, at forbundet kan støtte op om.

FAGLIGHED
I FOKUS

HVER FEMTE ER TAVS OM KRITISABLE FORHOLD

Selvom der er uforsvarlige forhold på arbejdspladsen, undlader mange offentligt ansatte at gøre opmærksom på det.

Af Søren Gregersen

Der mangler tillid mellem medarbejdere og ledere på mange offentlige arbejdspladser. Det viser en undersøgelse, som Ugebrevet A4 har gennemført blandt 3.700 lærere, sosu-assistenten og andre offentligt ansatte.

Undersøgelsen viser, at hver femte har undladt at indberette om uforsvarlige forhold på deres arbejdsplads til deres ledelse, og at kun hver femte i høj grad oplever tillid fra deres administrative ledelse.

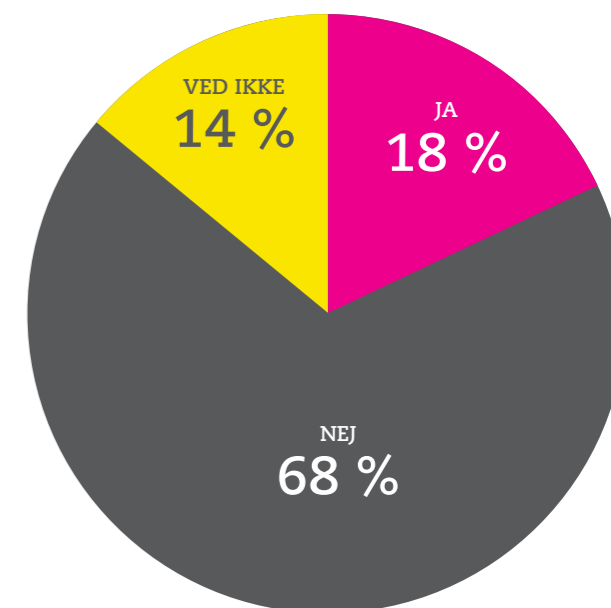
Det fremgår også, at hver fjerde slet ikke eller kun i mindre grad mener, at de har indflydelse på at udvikle kvaliteten i deres arbejde.

Ifølge Bente Benderska fra Fængselsforbundet er resultaterne af undersøgelsen bekymrende i forhold til at sikre en høj faglighed i den offentlige sektor.

"Jeg kan ikke afvise, at der kan findes eksempler på, at medarbejdere i Kriminalforsorgen også tier om kritisable forhold på deres arbejdspladser," siger Bente Benderska. Hun er forbundssekretær for Fængselsforbundets lederafdeling og tovholder på forbundets aktuelle indsatsområde – Faglighed i fokus – fokus på faglighed.

Forbundssekretær Bente Benderska er tovholder på forbundets indsatsområde om øget faglighed.

Har du været i en situation, hvor du har undladt at gøre opmærksom på uforsvarlige forhold på din arbejdsplads?

Undersøgelse blandt medlemmer af FOA, Danmarks Lærerforening, SL, HK Kommunal, 3F og BUPL. Kilde: Ugebrevet A4.

For at arbejde målrettet med fagligheden mener Bente Benderska, at man er nødt til at kunne tale åbent og ærligt om problematiske forhold på en arbejdsplads. Et ansvar som både ligger hos ledere og medarbejdere.

TILLID FRA LEDELSEN

I 2011 viste trivselsundersøgelsen i Kriminalforsorgen, at man halter bagefter landets øvrige arbejdspladser i spørgsmålet om tillid. Eksempelvis svarede hver sjette, at de ikke mener, at ledelsen stoler på, at medarbejderne gør et godt stykke arbejde.

"Det er et udtryk for medarbejdernes opfattelse. Hvis vi spørger lederne, om de stoler på, at deres medarbejdere gør et godt stykke arbejde, så tror jeg, at svaret overvejende ville være positivt. Det bør være et signal til lederne om at blive bedre til at fortælle deres ansatte, hvornår et arbejde er udført godt, så sådan en usikkerhed kan elimineres," siger Bente Benderska.

Hun foreslår, at alle bevidst forsøger at kigge indad og være mindre defensive over for kritik: "Så man ikke får blokeret for den åbenhed og kritik, der er konstruktiv og lærende," siger hun.

AT SE MENNESKET BAG FORBRYDELSEN

Interessen for kriminalitet og det, som driver kriminelle, har altid interesseret Dorthe A. Hansen. Først som fængselsbetjent og siden som krimiforfatter. Hun er nu aktuell med kriminalromanen *Fristelsen*.

Af Andreas Graae

En helt almindelig dag, en helt almindelig episode under en helt almindelig magtanvendelse i Vestre Fængsel ændrede overvagtimester Dorthe A. Hansens liv totalt.

"Det var endnu en dag på kontoret, som man siger. Jeg var bare uheldig. Følte mig ikke bange eller noget," siger hun uden antydningen af bitterhed.

Det var under en afhøring af en indsat – en gammel kending på stoffer – at det gik galt: manden gik amok og slyngede hende ind i kanten af et skab. Hun brækkede ryggen.

"Han var på stoffer. Jeg tror simpelthen ikke, han kunne mærke, at jeg vred armen rundt på ham. Han var ikke ude på at skade mig eller noget – han var bare helt ude af den. Så jeg føler ingen form for vrede eller bitterhed," siger hun.

I hendes 16 år som fængselsbetjent har hun været ude for masser af lignende episoder uden at komme til skade: "Det kunne lige så godt have været en anden magtanvendelse, der var gået galt," siger hun.

Episoden efterlod sig ingen psykiske traumer – ud over, at hun var ked af at måtte stoppe som fængselsbetjent: "Det var hårdt. En ny virkelighed og et nyt netværk skulle bygges op. Men noget skulle jeg jo lave. Så i stedet for at sidde og glo, ville jeg bruge mine evner."

DANMARKS FØRSTE FACEBOOK-ROMAN

Dorthe A. Hansen har altid læst meget. Hun har også skrevet digte og små noveller, som hun dog aldrig troede, skulle komme længere end til skrivebordsskuffen. Men nu er hun så grebet af skrivningen, at hun slet ikke kan stoppe igen.

"Det er som en feber, hvor jeg kan skrive tre måneder i træk," siger hun og fortæller, hvordan det startede: "Det var dengang Facebook var helt nyt og spændende. Jeg meldte mig glad og fro ind i en gruppe, hvor vi skulle lave en novellestafet."

Projektet tog om sig, og efter et års tid med skrivelser frem og tilbage mellem medlemmerne var det blevet til en hel roman. Dødens fotograf udkom i 2009 og fik stor opmærksomhed som Danmarks første Facebook-krimi: "Vi blev meget overvældede over modtagelsen og al den opmærksomhed, bogen fik. Det havde vi aldrig regnet med," siger hun.

KRIMINEL NYSGERRIGHED

Nu debutterer hun så med sin egen krimi, *Fristelsen*, der udkom 22. maj, og foregår i byen Nysted på Lolland – tæt på, hvor hun selv bor: "Jeg tænkte, at der må ske noget inde bag facaderne i den

Dorthe A. Hansen var overvagtimester på Københavns Fængsler indtil 2004, hvor hun blev overfaldet under en afhøring og brækkede ryggen. Nu trækker hun på sine mange år i Kriminalforsorgen, når hun i sine krimier forsøger at komme ind i hovedet på forbryderen.

her landsbyidyl. Der må være noget råddent under overfladen," siger hun.

Bogen kredser om spørgsmål som skyld og straf og godt og ondt. Spørgsmål, som forfatteren altid har været meget optaget af – også da hun gik op og ned ad kriminelle hver dag.

"Det har altid fascineret mig med kriminelle, og hvad der får dem til at begå deres frygtelige forbrydelser. Jeg tror i bund og grund ikke, vi er så forskellige. Der er ikke ret meget, der adskiller os – men der skal alligevel så lidt til, at man pludselig sidder bag tremmer."

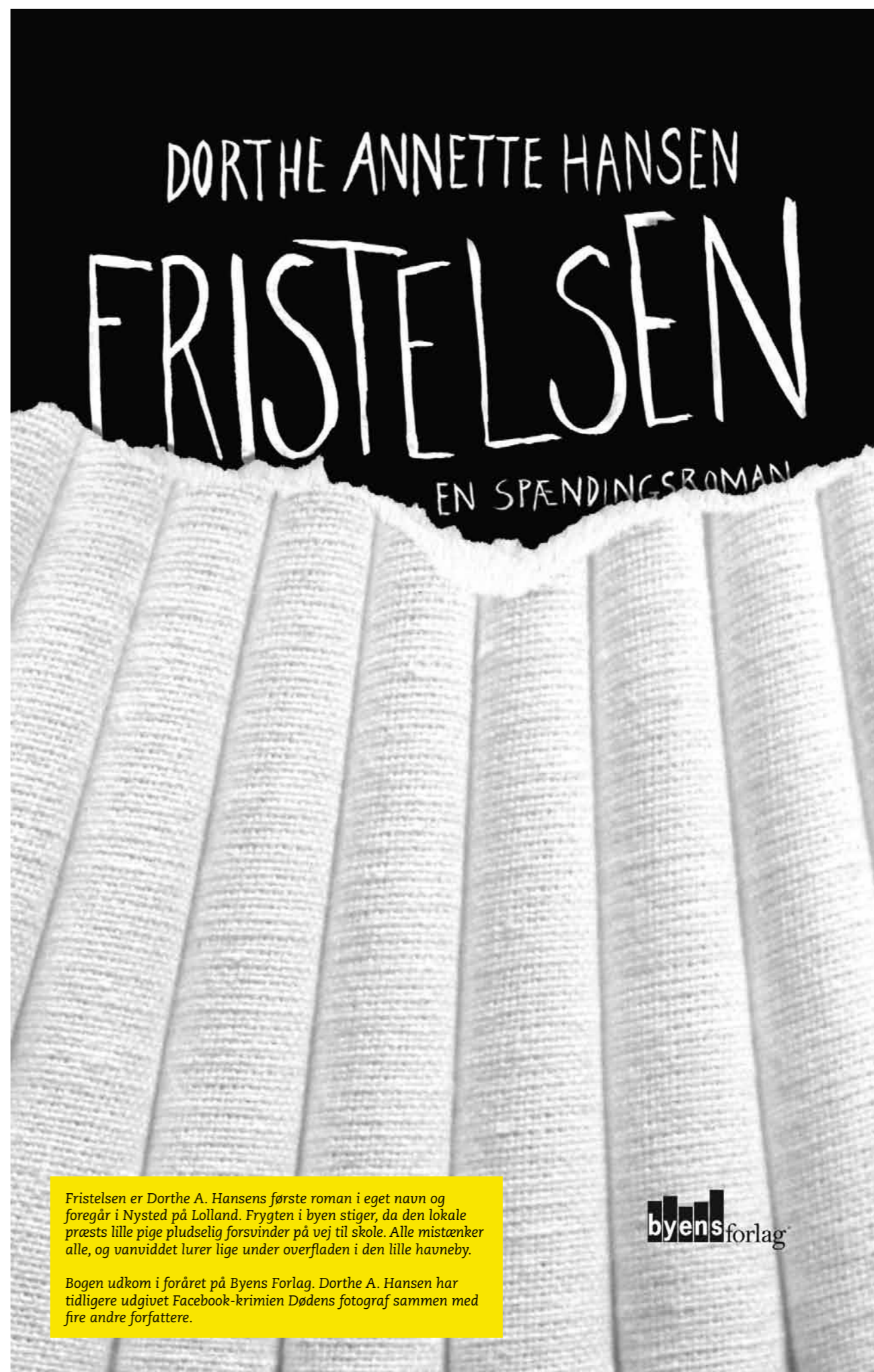
Det er sådanne spørgsmål, hun kredser om i sine bøger: "Hvorfor kan to søskende, der har haft samme opvækst, ende med at få vidt forskellige livsbaner? Hvad driver folk ud over grænsen? Kan man selv blive så gal, at man slår nogen ned?"

IND I HOVEDET PÅ FORBRYDEREN

Dorthe A. Hansen skriver ikke direkte om de ting, hun har oplevet på fængselsgangene. Men hendes tidligere daglige omgang med forbrydere er en god inspirationskilde, indrømmer hun.

"Man kommer virkelig tæt på de indsatte, når man går op og ned ad dem dag og nat – og det gør måske, at jeg bedre forstår, hvordan de tænker. Det er en årelang træning i at komme ind i hovedet på forbryderen. Du lærer deres reaktionsmønstre at kende. Og du lærer at forudse deres næste træk. Det kan jeg bruge, når jeg skriver om dem."

Derfor kan man ifølge forfatteren heller ikke være ansat i et fængsel så mange år uden at opbygge en vis empati og menneskekundskab: "Du kan ikke rende rundt og være en arrogant skid hele tiden. Du er nødt til at kunne se mennesket bag forbrydelsen," siger hun.

Fristelsen er Dorthe A. Hansens første roman i eget navn og foregår i Nysted på Lolland. Frygten i byen stiger, da den lokale præsts lille pige pludselig forsvinder på vej til skole. Alle mistænker alle, og vanviddet lurker lige under overfladen i den lille havneby.

Bogen udkom i foråret på Byens Forlag. Dorthe A. Hansen har tidligere udgivet Facebook-krimien *Dødens fotograf* sammen med fire andre forfattere.

byens forlag

NYT MUSEUM I HORSERØD

Fredag den 22. juni blev den røde snor klippet over til Horserødlejrens Fængselsmuseum. Horserød har dermed både et museum for perioden som fangelejr og som fængsel. Det nye museum blev indviet med taler, rundvisning og anekdoter.

Af Thomas H. Nielsen

Fængselsinspektør Lene Møller-Nielsen og museumsnissen – som han kalder sig selv – Torben Gulnov, bød de fremmødte velkommen med taler og fortalte om baggrunden for at åbne et fængselsmuseum.

”Jeg var lige blevet ansat som fængselsinspektør i Horserød, da Torben Gulnov dukkede op på mit kontor med en færdig projektplan over et nyt museum. Og jeg skal ærligt indrømme, at et fængselsmuseum ikke lige lå øverst på min to-do-liste,” siger Lene Møller-Nielsen.

”Men Torben blev ved med at komme rendende på mit kontor og spurgte høfligt og vedholdende om, hvordan det gik med planerne. Så en dag gik vi en tur sammen på området og fandt ud af, at den bygning, der egnede sig bedst til et museum, lå lige op ad det eksisterende museum,” siger inspektøren.

OPSKRIFT PÅ ET MUSEUM

”Det er faktisk ikke så vanskeligt at starte et museum,” siger Torben Gulnov med et glimt i øjet: ”Man skal bare have tre ting: En masse ting at vise frem, et sted at være og så en masse fritid.”

Torben Gulnov demonstrerer, hvordan en margarinedeler virker.

HORSERØDLEJRENS MUSEUM
ESRUMVEJ 376
3000 HELSINGØR

ÅBNINGSTIDER:
TIRSDAG, TORSDAG OG SØNDAG
KL. 11:00 – 15:00

Torben er daglig leder af fængselsmuseet, som blandt andet viser en næsten 350 år gammel fængselsdør, der oprindeligt stammer fra Viborg Tugt- og Arresthus fra 1670. Der er bevaret tre celledøre fra dengang. Den ene findes på nationalmuseet, den anden på Helsingør Bymuseum og den sidste kan ses på Horserød Fængselsmuseum.

Derudover kan ses udstillinger af gamle postværelser, hvor betjentene arbejdede med drejeskivetelefoner, skrivemaskiner med mere. Der er udstillinger om arbejdsdrift, skole, uddannelse og kirken i fængslet. Der kan ses gamle betjentuniformer, en gammel celle, en tandlæge- og en lægeklinik. Der er også et afsnit om korporlige straffemetoder fra nogle århundrede siden.

Horserødlejrens Museum – som ligger ved siden af fængselsmuseet – beskæftiger sig med tiden fra før Anden Verdenskrig, hvor fængslet var fangelejr. Dette museum havde ti års jubilæum samme dag som fængselsmuseet åbnede. Museet har en masse gamle og spændende effekter: våben, uniformer, kort, tegninger, modeller med mere.

Fængselsinspektør Lene Møller-Nielsen åbner fængselsmuseet.

DEBAT

Debatindlæg (max 750 ord) sendes til redaktion@faengselsforbundet.dk senest den 14. i hver måned.

FÆNGSELSFORBUNDETS MÅDE AT GØRE TINGENE PÅ

Vi er hverken gule, røde eller blå, men vi arbejder politisk for at varetage vores medlemmers interesser som en del af den danske model.

Af forbundssekretær René Larsen

Tager du én tændstik i æsken, kan du nemt knække den. Tager du dem alle, bliver det straks sværere. Det er afgørende, at vi har opbakning fra dem, vi repræsenterer. Jeg mener, at en fagforening er så stærk, som medlemmerne gør den. Vores styrke afhænger nemlig af en stærk repræsentation og opbakning.

I Fængselsforbundet fokuserer vi på det uniformerede personale i Kriminalforsorgen og deres interesser. Jobbet som fængselsbetjent er spændende, men det kan være hårdt og kræver stor robusthed og sammenhold. Fængselsforbundet er en del af dette sammenhold og denne identitet.

Vi er synlige – ikke bare i den offentlige debat, men også ude i fængsler og arresthuse, hvor vores korps af tillidsrepræsentanter er parate med hjælp og vejledning med støtte fra forbundet.

Udover løn- og arbejdsforhold har vi mange andre ting på paletten: For eksempel hjælp, støtte og rådgivning ved personsager, arbejdsskadesager og sygesager.

Fængselsforbundet er ikke upolitisk. Tværtimod! Vi arbejder politisk, og vi påvirker politisk, hvor det kan være til gavn og glæde for vores medlemmer. Men vi er ikke partipolitiske.

DELTA I DEBATTEN

Der er sikkert mange områder, hvor vi kan blive endnu bedre. Vi skal være ”in sync” i forhold til medlemmerne i debatten. Og her vil vi gerne opfordre til, at man deltager i debatten i bladet eller ved at henvende sig direkte til forbundet.

Brug mulighederne for at komme i kontakt med fagforeningen, også selvom du ikke har problemer eller udfordringer. Vi har løbende brug for indspark fra medlemmerne til vores udmeldinger i offentligheden.

DEN DANSKE MODEL

På det danske arbejdsmarked er der en historisk tradition for, at løn- og arbejdsforhold aftales mellem arbejdsmarkedets parter – det vil sige mellem arbejdsgivere og lønmodtagere. Sådan har det været siden Septemberforliget i 1899. Det er anderledes end i an-

dre lande, hvor staten ved lovgivning går ind og sætter en norm, som arbejdspladserne så skal rette sig efter.

Denne model, hvor parterne selv forhandler overenskomster, i stedet for at staten fastsætter normen, kaldes den danske model. Den skaber ro på arbejdsmarkedet, fordi parterne forhandler frem til aftaler, som begge parter kan acceptere. Desuden har modellen faktisk ført til, at løn- og arbejdsvilkår i Danmark er bedre for lønmodtagerne end i de fleste andre lande.

Det betyder, at de fleste lønmodtagere i Danmark er organiseret i en fagforening. Det ser man ikke i andre lande. Når så mange er organiseret i Danmark, skyldes det i høj grad, at fagforeningerne faktisk har stor indflydelse, idet de selv forhandler overenskomsterne.

Men begge dele – løn- og arbejdsvilkår og organisationsprocenten – er i øjeblikket under pres i Danmark. Vores konkurrenceevne over for udlandet er svækket på grund af for høje lønninger. Den offentlige sektor er for stor, og vi har ikke råd til den samme velfærd som tidligere, hævder nogle.

Løsningen er ikke, at vi skal gå ned i løn og, som de gule fagforeninger forventer og ønsker, gå en fremtid i møde med lovgivning på centrale områder og større individuelle aftaler for den enkelte. Det vil nok give enkelte udvalgte mere i løn, men de fleste andre vil betale prisen i form af lavere løn og dårligere arbejdsforhold. De gule fagforeninger lever netop på, at andre laver overenskomster, som de så følger. Og hvis ikke andre laver overenskomster for dem, så må politikerne lovgive og den enkelte selv forhandle løn- og arbejdsforhold. Ja, der er ikke noget at sige til, at de er billigere. Andre laver arbejdet, og de får pengene.

Løsningen er en fortsat stærk opbakning til landets rigtige fagforbund – som i modsætning til de gule tilbyder sine medlemmer indflydelse og repræsentation, og arbejder for overenskomster og mindsteløn.

NYT UDSEENDE TIL FÆNGSELSFUNKTIONÆREN

Vi har lavet en ny opsætning af fagbladet, som vi håber, falder i god smag hos medlemmerne.

Fængselsfunktionæren har eksisteret i 95 år under det samme navn. Det navn har vi ikke ændret. På samme måde vil bladet fortsat både indeholde store og små historier lige fra samfundsrelevante til lokale emner. Bladet skal være så alsidigt som muligt.

Bladet vil også stadig være stedet, hvor der er plads til debat og synspunkter fra forbundets medlemmer. Vi opfordrer derfor alle til at bidrage med indlæg til debatsiderne. Det behøver ikke at være langt. Det skal ikke være akademisk. Men det må gerne beskrive de problemstillinger, som præger hverdagen i fængsler og arresthuse.

På samme måde er indlæg om fødselsdage, sportsarrangementer og andre mere underholdende aspekter af livet i Kriminalforsorgen velkomment i bladet!

Redaktionen

